FACVLTATIS MEDICAE DECANI

IO. HADRIANI SLEVOGTII

MED. D. ANAT. CHIR. ET BOT. P. P. ITEMQVE
MEDICI DVCAL PROVINC.

INVITATIO

AD

DISSERTATIONEM INAVGVRALEM

DE

HYDROPE

CVI HISTORIA

EQVI LAPIDICACI

PRAEMITTITVR.

IENAE d. VII. Ian. M DCC XIV.

LITTERIS MVLLERIANIS.

Q. D. B. V.

FACULTATIS MEDICÆ DECANUS

I. HADRIANUS SLEVOGTIUS

L. B. S. P. D.

Vi, vel amplificandæ Philoſophiæ naturalis cauſa, analogiam *majoris mundi* cum *minori* curioſa indagine & data opera ſcrutantur, aut incomprehenſibilem ſummi rerum omnium Creatoris ſapientiam demonſtraturi, utili ac pio conamine, potiores *microcoſmi* partes atque machinas, cum vaſtis *macrocoſmi* corporibus comparare laborant, utique in hominis ſtatu *naturali* ac *præternaturali* multa inveniunt, quæ cum mundo aliquam ſimilitudinem oſtendunt. Ex multis pauca inpræſentia nominaturis, primo ſtatim loco *anima* occurrit, quæ vivificos humores, & per hos ſolidas ſentientes moventesque fibras, hinc oſſa & artus ad motum incitando, ætheri, univerſali iſti ſublunarium impulſori, paria facere videtur: ſicuti nec ſubtile iſtud fluidum, ex ſangvine, per continuatam in corde, vaſis, atque cerebro rarefactionem, exſurgens, quod ſpiritus vitales atque animales vocant, blando ſuo aut impetuoſo influxu, a ventorum placido afflatu ac tumultu procel-

lo-

losſo abludere palam eſt. Taecmus ſiderum, maris & flu- minum, cum oculis, & cruoris generationi atque circula- tioni velificantibus organis, aliarumque animantis parti- um cum inanimatis comparationem.

Quod præternaturalem utriusque mundi ſtatum attinet, egregium ſimilitudinis exemplum clarisſimi ſummorum in Medicina honorum Candidati,

IOANNIS GEORGII CRAMERI

Isnacenſis. Phyſici Provinc. Waſungenſis extraordinarii, diſſertatio inauguralis de HYDROPE nobis exhibet: ubi commodam occaſionem haberemus, vitioſam lymphæ e- vagationem, & inde ortam lethiferam viſcerum inunda- tionem, cum illætabili ſpectaculo macrocoſmi compa- rare: quando ingentes terræ tractus mari atque fluviis, ſua littora & aggeres tranſilientibus, ſubmerguntur. Sed quo minus huic themati immoremur, fit partim, quod ſolerter elaborata diatribe naturam atrocis affectus dudum plenisſime expoſuerit, partim vero, quod inclytus Can- didatus aliam nobis materiam proloquendi ſuppeditave- rit, *lapides* ſcilicet, *in equi ventre generatos & per alvum cum excrementis* redditos.

Amplisſimum certe h. l. lithogeneſias campum in- gredi poſſemus, & occaſione lapidum, in terra, aqua at- que nubibus, ex fluida materia in maſſam ſolidam, plus minus duram, terream, ſalinam, ſulphureamque coagu- latorum, rationes invenire, cur in regno vegetabili pariter arborum lignea, herbarumque pulpoſa ſubſtantia in lapi- deam mutetur, ac in animalibus tot Meduſæi capitis ef- fectus occurrant, ut non ſolum intra corporis partes cal- culi naſcantur, ſed integra quoque corpora, ne fœtu in utero quidem excepto, in ſaxeam duritiem obrigeſcant:

)(2 ſed

sed prolixior est hæc doctrina, quam ut angustis Prolusionis terminis includi possit, dudumque aliorum docta scripta discendi cupidis evolvenda prostant. Inter quæ Franci dissertatio de calculis microcosm. & Sigismundi Regis specimen Lithogenes. hac vice nominanda veniunt. Ibi enim legere datur, in cerebro, oculis, naribus, (*ex quibus, sed vaccinis, polypum saxeum, duos pugnos æquantem, possidemus*) pulmonibus, hepate, inprimis autem in vesica fellea (*ex qua in theatro publico magnum numerum, pisa æquantium, fuscorum læviumque calculorum extraximus*) ventriculo, intestinis, renibus, utero, placenta, ipsisque sangviferis vasis, & ulceribus, lapides repertos fuisse, multosque eorum nullam vivendi molestiam creasse, plurimos autem infelicis vitae & properatae mortis autores evasisse, nec paucos etiam a natura ipsa salubriter per consveta & minus consveta emunctoria, nasum, œsophagum, tracheam, genitalia, alvum &c. expulsos esse. Sunt autem, post urinæ vias, frequentissimae lapidum excretiones per alvum Practicis annotatæ, collegitque Simon Schulzius, Eph. Germ. Dec. I, An. 3, obs. 136, & Luc. Schrœccius, An. 9, obs. 90, prolixum catalogum autorum: quibus adhuc plures superiorum temporum jungeremus, si institutum nostrum id permitteret. Vt proinde tantum quorundam recentium, ibi nondum memoratorum, mentionem facere liceat. Inter quos Eph. Germ. Dec. II, An. 5, obs. 197 Chr. Ern. Clauderi; An. 7, obs. 136 Lentilii, nec non observ. 202. Grundelii, & obs. 244 Ioh. Maur. Hoffmanni; hinc An. 9, obs. 137 Zwingeri: una cum Dec. III, An. 3, obs. 21 Ern. Sig. Grassii, & Append. An. 7 & 8, p. 71 Dethardingii lectu dignas arenarum & calculorum, variæ magnitudinis, per infimum ventrem exeuntium, historias complecti videmus. Quibus virginem *calculicacam* Bernensem, a Zwingero Io. Iacobo Hardero ostensam, & in huius Apiarii obs. 80, p. 309 descriptam, illosque lapillos albos, ex nostrate virgine, ante aliquot annos maligna febre laborante, prode-

un-

untes annumerare placet: unde transitum ad eos lapides faciemus, quos bruta generant. Idque ea sub conditione, ut ne verbo quidem in Bezoardicis Capris orientalibus pariter ac occidentalibus reperiundos attingamus, aut quos hisce similes, teste D. Gabriellio, Ephem. Germ. Dec. III, An. 7 & 8, obs. 191, Capreoli sylvestres alunt, aut porci Malacenses & Histrices ægrotantes, sub Pedra del Porco appellatione, alunt, suesque nostrates ex umbilicis, boves ex vesicis bilis, cervi annosi ex stomacho, serpentes nonnulli, cum percis & soleis, ex capite, cancrique ex ventre officinis porrigunt, describamus; sed, inscriptioni Prolusionis inhæsuri, ad solos Equos sermonem nostrum restringamus, visuri, quosnam ex ipsis lapidiferos fuisse innotuerit.

Primo autem merito loco ex illis memorandus est, quem illustris Wedelius, Wasungæ ex equo excisum, Ephem. Germ. Dec. I, An. 3, obs. 246 describere, simulque delineatum dare voluit. Cum inde ortum talismodi substantiarum ex liquore, & modum insuper lamellatim accrescendi clare perspicere liceat. Plura talis modi corpora, Hippolithorum nomine venientia, ex Iordano & Schwenkfeldio, in Thesauro pharmac. Schröd. una cum lapide ex Equo Hispanico, prope Francofurtum dissecto, citantur, quorum numerum D. Valentinus, in Musæo Musæorum, p. 439, unico, sibi ex equo mortuo tradito, & duobus aliis, Argentorati in Musæo Brackenhoferiano spectandis, auget. His accedunt undecim alii, ovum æquantes, in intestino colo equi Turcici reperti, quem D. Stegmannus, Eph. Germ. Dec. III, An. 141, obs. 230, toties in furorem quasi actum scribit, quoties fæces siccissimas & pulverulentas expresserit.

Sunt hi, & tantum non omnes reliqui lapides ex mortuis, & maxima ex parte morbosis animalibus depromti, ideoque illis postponendi, qui, a vivis & sanis excreti, pluribus numeris perfectiores videntur. Tales fuerunt

ab equo Leiningenſe, teſte Valentino, loco citato, editi. Tales quoque nos ad ſcribendum impulerunt. Habent hi communem cum aliis, hactenus deſcriptis, ſubſtantiam, ipſis Bezoardicis etiam familiarem, ex lamellis compoſitam, non admodum duram, quin limæ & ſerræ cedant, præbentque pulverem non admodum albicantem. Facies externa eſt polita; coloris, qualem viſcera, hepar & renes cocta exhibent. Figura irregularis, tetraedrica in polyedricam deſinens. Magnitudo non eadem omnibus; pleriſque ovo Gallinaceo ſimilis; in nonnullis major, minorque in aliis: cum Waſungenſis pondus fere XIV, unus ex Argentoratenſibus XLV unciarum habuerit. De numero nil certi conſtat: cum per aliquot annos ejusmodi partus lapidum duraverit, & per intervalla 8 vel 10 dierum, tres eorum vel quatuor emerſerint. De virtutibus nondum quicquam definire licet, quo ſcilicet jure *Bezoar equinum* (Valentinus etiam *Mulinum* habet, p. 438,) appelletur. Sapor enim tantum terreus eſt, & odor quidem, dum lamellæ conteruntur, emunctioribus naribus acre quid ſpirare videtur; vt indicium latentis ſulphuris ſaliſque volatilis exhibeat: cujus efficatiam tamen experimenta in poſterum declarabunt.

Nos in præſentia, ad ſcopum properantes, breviter natales & ſtudia Candidati noſtri exponemus. Quippe Patriam habet Iſnacum, ſplendidam Sereniſſimor. Saxoniæ Ducum ſedem, ubi ab honeſtis parentibus, Dn. Io. Chriſtiano Cramero, laudatisſimo Chirurgo, & Maria Eliſabetha Brandauenſi, dudum inter cœlites recepta, A. O. R. MDCLXXVI, d. 7 Febr. editus eſt, qui ipſum, quam primum præcepta pietatis & liberalium artium animo hauriri potuit, idoneis informatoribus commendaverunt. Inter quos *Dn. Chriſtoph. Cramero*, Patrueli ſuo, nunc Paſtori; *Dn. Heinrico Hardtio*, Conrectori; beatoque *Heinrico Börſtelmanno*, Rectori; *Dn. Georgio Sebaſtiano Gœbelio*, Aulico Concionatori

Co-

Comitis de Kirchberg, & Paſtori Farnrodenſi, Affini ſuo, ſe obſtrictisſimum fatetur. Literis junxit Chirurgicæ artis notitiam, ſex domeſtico & quotidiano exercitio nullo labore addiſcendam: cujus fructum in Praxi Medica hactenus ſaluberrimum deprehendit. Anno MDCXCVII, menſe Majo, a Rectore magnifico, B. Poſnero inter noſtræ Academiæ cives receptus, poſt ſedulam frequentationem acroateriorum Poſnerianorum, Hebenſtreitianorum & Hambergerianor. Phyſicam, Logicam, Methaphyſicam & Matheſin tradentium; famigeratisſimum Medicum, D. D. GEORGIVM WOLFFGANGVM WEDELIVM, Hered. in Schwarza, Theor. P. P. Com. Palat. Cæſar. Conſiliar. & Archiatr. Sax. excellentisſimum, publice partim, partimque privatim Inſtitutiones, Pathologiam, Mat. Medicam & Caſus Timæanos ſolidisſime explicantem audivit. Nec ſcholas B. D. D. ERNESTI HEINRICI WEDELII Prof. extraord. Med. Prov. Vinar. & Poliat. Ienenſ. celeberrimi, in aphoriſmos Hippocratis & inſtitutiones examinatorias adire unquam temere neglexit. Haud leve quoque ſuis ſtudiis incrementum ex informatione celeberimorum Fridericianæ Academiæ Profeſſorum, D. D. HOFFMANNI atque STAHLII accesſiſſe, gratisſimo pectore agnoſcit. Mihi ſemper adfuit, ſive publice ac privatim diſciplinas Profesſionis meæ explicarem, inque theatro Academico utriusque ſexus corpora diſſolverem, ſive, ratione, Phyſicatus, iudiciales ſectiones inſtituerem, ſive denique ægrotis auxilia chirurgica adminiſtrarem. Vbiq; enim haud ſemel ingenii ſui alacritatem, manuumque in trypanatione aliisque operationibus promtitudinem exhibuit. Præter hæc ad Praxin clinicam fideli manuductione B. D. D. IVDELII, noſtratis Phyſici uſus eſt: qua etiam Iſnaci a D. D. HEIMREICHIO, Medico ibidem experientisſimo, tanto cum ſucceſſu per integrum annum frui licuit, ut

non

non ſolum in patria praxin ipſam auſpicari, ſed poſtea etiam Tannæ per novem annos feliciter exercere potuerit. Hactenus a Sereniſſimo Duce Meiningenſi, Domino noſtro clementiſſimo, officio Phyſici extraordinarii ornatus, a noſtra Facultate honores & privilegia Doctoralia decenter petiit, &, ad ſpecimina admiſſus, dignus habitus fuit, cui cathedra patefieret. Conſcendet eam d. 11 Ian. ſub præſidio magnifici Dni Pro-Rectoris: quapropter, vt magnificus Dn. Ex-Pro-Rector, Proceres Academiæ, omnium ordinum Hoſpites, omnesque ſalutari arti faventes, actum hunc ſua præſentia celebrare velint, eſt, quod nomine Collegii Medici officioſiſſime, obnixe & amanter peto. P.P. ſub Sigillo Facultatis, d. 7. Ian. MDCCXIV.

